

РІШЕННЯ

Всеукраїнського круглого столу «Стан лісового законодавства України та необхідність його адаптації до директив ЄС з врахуванням сучасних вимог»

В зв'язку з прийняттям низки директив та регламентів Євросоюзу в сфері лісового господарства, зобов'язань України щодо зміни законодавства при вступі до Євросоюзу, різкими змінами кліматичних умов та необхідністю підтримання сталого розвитку лісового господарства в умовах військових дій після обговорення рекомендувати:

1. *Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України, Державному агентству лісових ресурсів України* створити робочу групу по розробці Проекту Закону «Національна лісова політика України» з врахування кращих європейських практик і директив ЄС та нової редакції Лісового Кодексу України.

2. Рекомендувати *Державному агентству лісових ресурсів України та ДП «Ліси України»* при проектуванні та проведенні заходів наближеного до природи лісівництва (НПЛ) розглянути на Колегії та затвердити рекомендації які б включали:

- НПЛ передбачає перехід від суцільних рубок головного користування до складних, несуцільних рубок (поступових та вибіркових). Такий підхід має ряд переваг в контексті збереження біорізноманіття, зниження негативного впливу на лісовий ценоз та має позитивний соціальний характер (суспільство краще сприймає такі рубки в контексті лісокористування). Проте такі рубки не мажуть мати єдиного, універсального підходу для всіх лісів, а потребують виважених, індивідуальних рішень, які базуються на результатах наукових досліджень;
- підходи наближеного до природи лісівництва також передбачають зменшення частки суцільних лісових культур та використання переважно аборигенних видів дерев під час лісовідновлення та лісорозведення;
- зміна вікової та видової структури лісів в напрямку формування мішаних насаджень, із складною вертикальною структурою максимально наближених до природних, дозволить підвищити стійкість лісів до негативних факторів;
- практику наближеного до природи лісівництва доцільно застосовувати передусім у вразливих зонах лісів, передусім у гірських лісах Карпат;
- для зниження ризиків лісових пожеж для населених пунктів потрібне

науково-обґрунтоване управління лісовими горючими матеріалами, що може бути досягнуто через комплекс лісогосподарських заходів. В умовах відсутності достатнього фінансування системи охорони лісів від пожеж, зниження ризиків лісових пожеж можна досягнути через лісогосподарські заходи, застосовуючи підходи наближеного до природи лісівництва;

- на основі практичного досвіду рекомендувати – термін повторюваності між черговими прийомами рубки має бути не більшим (може не меншим) ніж 4 роки і визначатись наявністю життєздатного підросту;
- площа поступових рубок має обмежуватись площею виділу, який відводиться в рубку. У виділах площею до 3 га, такі рубки проектувати не доцільно;
- не варто призначати поступові рубки в перестійних насадженнях, так як вони гірше адаптуються до змін умов існування;
- не варто проектувати проведення поступових рубок в штучних насадженнях, що вирощувалися в перегушеному стані, оскільки найменше втручання в такі насадження призводить до їх розладнання і значного відпаду.

3. *Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України* при розробці програмного документу *Кабінету Міністрів України* щодо поводження з інвазійними чужорідними видами флори і фауни в Україні на період до 2030 року з урахуванням адаптації до зміни клімату врахувати необхідність розроблення окремого розділу боротьби з інвазійними видами шкідників і хвороб основних лісотвірних аборигенних видів дерев. В який включити рекомендації щодо заходів поводження з інвазійними чужорідними видами (ІЧВ) в Україні:

- розробка системи моніторингу для раннього виявлення ризиків поширення ІЧВ спільно з науковцями, фахівцями з лісозахисту та Держспоживслужби (вивчення біології та екології виду, створення баз даних, картування, популяційний аналіз, оцінка ризиків для навколишнього середовища, прогноз);
- уточнення списків ІЧВ з урахуванням адаптації до зміни клімату;
- розробка і впровадження біологічних методів боротьби (біопрепарати);
- розробка ефективних заходів ліквідації ІЧВ спільно з науковцями, фахівцями з лісозахисту та Держспоживслужби;
- розширення переліку пестицидів, дозволених для використання в лісовому господарстві;
- виробництво техніки для наземної обробки насаджень

пестицидами.

Державному агентству лісових ресурсів України, ДП «Ліси України»:

- забезпечити оперативний моніторинг лісових насаджень та своєчасне виявлення шкідників та науковий супровід такого моніторингу науковцями УкрНДІЛГА та УкрНДІГірліс;
- відпрацювати систему інформації та програмне забезпечення її, отримання та накопичення в постійних лісокористувачів і служб лісозахисту даних моніторингу за шкідниками і хворобами лісів;
- забезпечити збереження посад інженерів охорони і захисту лісів в структурі управління на рівні діючих філій;
- розробити рекомендації по використанню технічних засобів, у т.ч. квадрокоптери та біологічних препаратів по обробці лісових насаджень для боротьби зі шкідниками лісу.

4. *Державному агентству лісових ресурсів України* разом із *Національною академією наук України* та галузевими науковими інститутами напрацювати проект типового плану управління територіями Смарагдової мережі (Natura 2000) та подати його на затвердження до *Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України*.

5. *Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України* звернутись з клопотанням до *Міністерства аграрної політики та продовольства України* та *Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України* про необхідність відновлення моніторингу за шкідниками та ефективну боротьбу з ними в зелених насадженнях населених пунктів та полезахисних смугах.

6. *Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України* та *Обласним військовим державним адміністраціям* вирішити питання:

- щодо якнайшвидшого надання можливості користувачам мисливських угідь регулювати чисельність мисливських тварин (Наказ погодження Лімітів і норм, а також погодження ОВА Наказів користувачів мисливських угідь про проведення сезону полювання);
- просити *Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України* вирішити питання затвердження Стратегії розвитку мисливського господарства в *Кабінеті Міністрів України*, в якій, у тому числі передбачити механізми функціонування мисливської галузі під час воєнного стану і в мирний час.

7. *Комітету з питань екологічної політики та продовольства Верховної Ради України:*

- розглянути питання щодо підготовки робочою групою Комітету ВРУ в новій редакції Закону України «Про мисливське господарство та

полювання», який враховуватиме нинішні українські реалії та євроінтеграційні процеси країни.

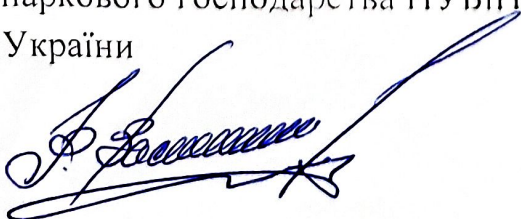
- просити народних депутатів України відновити розгляд Законопроєкту № 8033 відносно відтермінування плати за угіддя на період воєнного стану, який надійшов на розгляд Комітету у вересні 2022 року.

8. Просити *Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України* звернутись з клопотанням до *Міністерства освіти та науки України* про включення в перелік наукових тем, що фінансуються з державного бюджету актуальні теми в сфері лісового господарства, що дозволить науковим колективам ЗВО України прийняти участь в їх розробці.

9. Просити *Міністерство освіти та науки України* ініціювати перед *Кабінетом Міністрів України* внесення змін в урядове рішення щодо відкриття освітньої спеціальності «Мисливське господарство». Аргументуючи тим, що площа мисливських угідь займає 2/3 території України, мисливське господарство в країнах ЄС є окремим економічно вигідним напрямком розвитку, тільки на офіційному обліку знаходиться більше 500 тисяч мисливців, велика частина яких захищає Україну в чотирьох егерських бригадах. Знання біології, розмноження і підтримка популяції диких тварин і птахів потребує відповідних спеціальних знань.

10. *Міністерству освіти та науки України* – розглянути питання про збільшення кількості місць державного замовлення за спеціальністю 205 «Лісове господарство» до 500 чоловік (рівень 2023 року), у зв'язку з необхідністю забезпечення фаховими кадрами лісове господарство України, враховуючи його значну роль в розбудові та повоєнному відновленні країни. З метою забезпечення ефективності використання коштів державного бюджету, місця державного замовлення для підготовки фахівців спрямовувати виключно у ті ЗВО, які володіють достатнім кадровим потенціалом висококваліфікованого професорсько-викладацького складу та сучасною матеріально-технічною базою для підготовки кваліфікованих, практико орієнтованих фахівців лісового господарства.

Роман ВАСИЛИШИН,
Директор ННІ лісового і садово-паркового господарства НУБіП України

Юрій МАРЧУК,
Голова Товариства лісівників України, завідувач кафедри ботаніки, дендрології та лісової селекції НУБіП України

